

Sirküler Tarihi : 11.04.2008
Sirküler No : 2008/057

HIZLANDIRILMIŞ KDV İADE SİSTEMİ (HİS)

(109 No.lu KDV Genel Tebliği)

11 Nisan 2008 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan ve örneği ilişikte sunulan 109 no.lu KDV Genel Tebliği ile, belli cesamet ve nitelikteki firmaların başvurusu halinde bu firmalara **HIZLANDIRILMIŞ KDV İADE SİSTEMİ (HİS) SERTİFİKASI** verileceği, bu belgeye sahip firmaların KDV iade taleplerinin daha pratik ve süratli şekilde düzenlenmiş özel bir yöntemle yapılacağı hükme bağlanmış ve bu özel yöntemin detaylarına Tebliğ metninde yer verilmiştir.

Maliye İdaresi’nin **İYİ MÜKELLEF** tanımlaması yapmasının gerekli olduğu, bu tanımlamaya uyan mükelleflerin taleplerinin kolaylaştırılmış yöntemlerle ve süratli olarak yerine getirilmesi gerektiği öteden beri kamuoyunda benimsenen bir görüştür.

Biz de bu görüşe katıldığımızı her vesile ile dile getirmekteyiz. Bu cümleden olarak 2004/165 sayılı ve örneği ekli “**Maliye’den Ak Liste Bekliyoruz**” başlıklı Duyurumuzdaki yazımızla aynı görüşü kamuoyunun dikkatine sunmuştuk.

Muteber mükellef tanımlaması konusundaki çalışmalar ilk defa meyvesini vermiş ve ilişikteki 109 no.lu Tebliğ ile hayata geçirilmiştir.

Söz konusu Tebliğ’de ;

- Hangi cesamet ve özellikteki mükelleflere HİS Sertifikası verileceği,
- HİS Sertifikası almış KDV mükelleflerinin KDV iade taleplerinin hangi usul ve süratle yapılacağı,
- HİS Sertifikasının hangi hallerde iptale uğrayacağı ve yeniden verileceği,

yeterli detayda açıklanmış olduğu için bu konularda ayrıca izahata gerek görmüyoruz.

Ancak, Tebliğ’in son paragrafındaki ;

*“HİS Sertifikası sahibi mükelleflerin iade taleplerinin bulunduğu her takvim yılında İdare tarafından belirlenen **en az bir vergilendirme dönemi KDV iadeleri yönünden incelenir**”*

hükmü dikkat çekmektedir.

Tebliğ’de bu denetimin sadece o aya ait KDV iade talebini konu alacağı belirtilmekle beraber, inceleme elemanı KDV denetimi için geldiğinde, sertifika sahibi mükellefin aynı veya farklı dönemlere ait, gerek KDV gerek diğer vergi beyanları ile ilgili eleştirilerde bulunabilir. Bu nedenle sertifikalı olmak isteyen mükellefin böyle bir denetim riskini göze alması gerekmektedir.

Saygılarımızla.

TEBLİĞ

Maliye Bakanlığından:

**KATMA DEĞER VERGİSİ GENEL TEBLİĞİ
SERİ NO: 109**

İade hakkı doğuran işlemlere ait katma değer vergisi (KDV) alacaklarının iadesi genel esaslar ve özel esaslar olmak üzere iki ayrı usul çerçevesinde yerine getirilmektedir.

Bu Tebliğde belirtilen şartları sağlayan mükelleflerin katma değer vergisi iade talepleri aşağıda yapılan açıklamalar çerçevesinde yerine getirilecek, bu uygulama Hızlandırılmış KDV İade Sistemi (HİS) adıyla anılacaktır.

Bu Genel Tebliğde geçen "olumsuz rapor", "olumsuz tespit", "olumlu rapor", "genel esaslar", "özel esaslar", "sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge (SMİYB)" ibareleri 84 seri No.lu KDV Genel Tebliğinde tanımlanmış olan kavramları ifade etmektedir.

A. Dayanak

Bu Genel Tebliğ, iade hakkı doğuran işlemler nedeniyle ortaya çıkan KDV iadeleri ile ilgili olarak KDV Kanununun 8/2, 9/1, 29/2 ve 32'nci maddelerinin Bakanlığımıza vermiş olduğu yetkiye dayanılarak hazırlanmıştır.

B. HİS Uygulaması Kapsamına Girecek Mükellefler

Aşağıdaki şartları taşıyan mükelleflere bağlı oldukları Vergi Dairesi Başkanlığı/Defterdarlık tarafından HİS sertifikası (EK: 1) verilecektir.

1. Başvuru tarihinden önceki son 5 tam yıl itibarıyla vergi mükellefiyetinin bulunması,
2. Başvuru tarihinden önce vergi dairesine vermiş olduğu son yıllık kurumlar vergisi beyannamesinin ekinde yer alan bilançoya göre en az;

- a) aktif toplamının 400.000.000 YTL,
- b) maddi duran varlıkları toplamının 100.000.000 YTL,
- c) öz sermaye tutarının 200.000.000 YTL,
- d) net satışlarının 500.000.000 YTL,

olması,
3. Başvurudan önceki takvim yılında vergi dairesine vermiş olduğu muhtasar beyannamelere göre aylık ortalama çalıştırılan kişi sayısının 750 ve daha fazla olması,

4. Başvuru tarihinden önceki son 5 yıl içinde;

a) mücbir sebep sayılan haller dışındaki nedenlerle, defter ve belgelerin ibrazından imtina edilmemiş olması,

b) farklı vergilerin her birine ait beyanname verme ödevinin birden fazla dönem için aksatılmamış olması (süresinden sonra kendiliğinden verilen beyannameler hariç),

c) sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleme veya kullanma fiili nedeniyle hakkında olumsuz rapor düzenlenmemiş olması, (Raporun, son 5 yıl içindeki vergilendirme dönemleri ile ilgili ve öngördüğü tarhiyatın tamamının nihai yargı kararıyla iptal edilmemiş olması gerekmektedir.)

5. Başvuru tarihi itibarıyla;

a) KDV iade taleplerinde özel esaslara tabi olmayı gerektiren bir durumunun bulunmaması,

b) ödenmesi gereken vergi borcunun bulunmaması (vergilerin tecil edilmiş olması bu şartın ihlali sayılmaz).

gerekmektedir.

Bu şartları birlikte taşıyan mükelleflerin bağlı oldukları vergi dairesi başkanlığına/defterdarlığa bir dilekçe ile başvurması halinde yukarıdaki şartları taşıdığı anlaşılanlara başvuru tarihini izleyen 15 gün içinde HİS Sertifikası verilecektir.

Bu mükelleflerin KDV iade talepleri, sertifika tarihini içine alan dönemden başlamak üzere, (C) bölümündeki açıklamalar çerçevesinde yerine getirilecektir.

C. HİS Uygulamasına Göre İade Taleplerinin Yerine Getirilmesi

HİS sertifikası sahibi mükelleflerin nakden ve/veya mahsuben iade talepleri tutarına bakılmaksızın, teminat, inceleme raporu veya YMM tasdik raporu aranılmadan yerine getirilecektir.

İade talebi bir dilekçe ile yapılacaktır. Talep, beyanname ve dilekçenin verilmiş olması

şartıyla, ilgili genel tebliğlerde iade için öngörülen belgelerin tamamlandığı tarihte geçerlik kazanacaktır.

Bu mükelleflerin nakden iade talepleri, belgelerin tamamlandığı tarihi izleyen 5 iş günü içinde yerine getirilecek, mahsuben iade talepleri ise belgelerin tamamlandığı tarih itibarıyla hüküm ifade edecektir.

Tamamı ibraz edilen belgelerde şekil veya muhteviyat yönünden vergi dairesince eksiklik veya yanlışlık tespit edilmesi halinde iade talepleri yerine getirilmekle birlikte, bu hususlar belgelerin ibraz edildiği tarihi izleyen 15 gün içinde mükellefe tebliğ edilecektir. Mükelleflerin tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde eksiklikleri tamamlamamaları halinde, durum ilgili vergi dairesi başkanlığına/defterdarlığa bildirilecektir.

Hakkında olumsuz rapor olmaması şartıyla, mükellefle ilgili olumsuz tespit ortaya çıkması veya olumsuz rapor bulunanlardan mal ya da hizmet aldığı tespit edilmesi halinde de iade talebi yerine getirilmekle birlikte bu durum kendisine ve ilgili vergi dairesi başkanlığına/defterdarlığa bildirilecektir.

D. HİS Sertifikasının İptal Edilmesi (Hızlandırılmış KDV İadesi Sisteminden Yararlanma Hakkının Kaybedilmesi)

Kendilerine HİS sertifikası verilen mükelleflerle ilgili olarak, aşağıdaki hususlardan herhangi birisinin gerçekleşmesi halinde HİS sertifikası iptal edilir. Sertifikanın iptal edildiği, gerekçesiyle birlikte mükellefe bildirilir. Mükellefin, bu durumun bildirildiği tarihten sonraki dönemlerine ait olan veya önceki dönemlere ait olup bu tarihe kadar henüz sonuçlandırılmamış iadelerinde bu Tebliğ hükümleri uygulanmaz.

1. Bu Tebliğin B/2-b ve B/2-c bölümünde belirtilen tutarlarla ilgili şartları kaybeden mükellefler ile B/2-a ve B/2-d bölümünde belirtilen tutarlar ve 3 üncü bölümde belirtilen sayı şartında % 25'i aşan bir azalma meydana geldiği anlaşılan mükelleflerin sertifikaları iptal edilir. Mükellefin Tebliğin B/2 bölümündeki tutarlar karşısındaki durumu, yıllık kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği tarihi, ortalama işçi sayısına ilişkin şart karşısındaki durumu ise her takvim yılında verilen muhtasar beyannamelere dayanılarak aralık ayı muhtasar beyannamesinin verildiği tarihi izleyen 15 gün içinde tespit edilir.

2. Defter ve belgelerini Vergi Usul Kanunundaki süreler içinde ibraz etmeyen mükelleflerin sertifikaları sürenin dolduğu gün iptal edilir.

3. Vergi borçlarını, vadesinde ödemediği anlaşılan mükelleflere, vade tarihinden itibaren 7 gün içinde 6183 sayılı Kanunun 55 inci maddesinde öngörülen ödeme emri veya alacağın teminata bağlanmış olması halinde 56 ncı maddesinde öngörülen yazı tebliğ edilir. Tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde vergi borcunu ödemeyen mükelleflerin sertifikası iptal edilir.

Ancak, takip edilen vergi borcunun nihai yargı kararı veya düzeltme işlemiyle tamamen kaldırılması halinde; yargı kararının İdare'ye tebliğ edildiği veya düzeltme işleminin yapıldığı tarihi içine alan dönem ve izleyen dönemlerdeki iadeler ile bu tarihe kadar henüz sonuçlandırılmamış iadelerde bu Tebliğ hükümlerine göre işlem yapılır.

4. Mükellef hakkında SMİYB kullandığı veya düzenlediği konusunda vergi dairesine olumsuz rapor intikal etmesi halinde, raporun vergi dairesine intikal ettiği tarihten sonraki ve bu tarihe kadar henüz sonuçlandırılmamış iadelerinde bu Tebliğ hükümleri uygulanmaz ve sertifikası iptal edilir.

Olumsuz rapora dayanılarak yapılan tarhiyatın nihai yargı kararları ile terkin edilmesi halinde mükellefe tekrar Sertifika verilir. Yapılan tarhiyatın nihai yargı kararları ile kısmen veya tamamen onaylanması halinde mükellefin Sertifika alabilmesi için (B) bölümünde belirtilen şartları tekrar sağlaması gerekir.

Yargı kararından önce, mükellefin gerekli şartları yerine getirerek genel esaslara geçmesi halinde, genel esaslara tabi olduğu tarihten sonraki 24 ay süresince özel esaslara tabi olmayı gerektirecek ve sertifikayı iptal ettirecek şartların ortaya çıkmaması halinde mükellefe tekrar Sertifika verilir. Sonradan nihai yargı kararının gelmesi halinde yukarıdaki paragraftaki açıklamalara göre işlem yapılır.

5. SMİYB kullanma veya düzenleme fiili dışındaki nedenlerle katma değer vergisi, özel tüketim vergisi, kurumlar vergisi ve gelir vergisi bakımından vergi ziyaına sebebiyet verdiği, vergi inceleme raporu ile tespit edilen mükelleflerin sertifikası iptal edilir. İnceleme raporuna dayanılarak yapılan tarhiyatın nihai yargı kararları ile terkin edilmesi ya da yapılan tarhiyatı mükellefin kendiliğinden veya uzlaşma sonucunda ödemesi halinde Sertifikası tekrar verilir.

6. HİS Sertifikası sahibi mükelleflerin iade taleplerinin bulunduğu her takvim yılında İdare tarafından belirlenen en az bir vergilendirme dönemi KDV iadeleri yönünden incelenir ve bu incelemeler en kısa sürede sonuçlandırılır. Yapılan incelemelerde haksız/yersiz iade aldığı anlaşılan mükelleflerden; haksız/yersiz aldığı vergilerin, ilgili dönemde yapılan vergi iadelerine oranı %1'i geçen mükelleflerin sertifikaları iptal edilir. Bu mükelleflere beş yıl süreyle tekrar Sertifika verilmez.

Tebliğ olunur.

Ek: 1 HİS Sertifikası Örneği

HIZLANDIRILMIŞ KDV İADE SİSTEMİ SERTİFİKASI

MALİYE BAKANLIĞI
.....VERGİ DAİRESİ/DEFTERDARLIĞI

.....ŞİRKETİ

.....tarihinde yapmış olduğunuz başvurunun değerlendirilmesi sonucunda gerekli şartları taşıdığınız anlaşıldığından, KDV iadelerinde işlemlerinizin hızlandırılmasını sağlayacak bu sertifikanın tarafınıza verilmesi Başkanlığımızca/Defterdarlığımızca uygun bulunmuştur.

Vergi Dairesi Başkanı/Defterdar

Denet Duyuru

Duyuru Tarihi : 15.10.2004
Duyuru No : DUYURU/2004-165
Yaymlandığı Yer : DÜNYA GAZETESİ / 14 Ekim 2004

Mehmet MAÇ
Yeminli Mali Müşavir
mehmet.mac@bdodenet.com.tr

MALİYE'DEN "AK LİSTE" BEKLİYORUZ

Mükellefler çeşit çeşittir.

Naylon fatura düzenleyen, bilerek kullanan, faturasız satış yapan, yahut türlü yollarla vergi kaçırانların yanı sıra,

- on yıllardır birçok kişiye iş imkânı sağlayan,
- kaliteli mal ve hizmet üreten,
- vergisini kuruşu kuruşuna ödeyen,
- kendisi kayıt içinde olduğu gibi, alım veya satım yaptığı firmaları da kayıt içinde tutan,

vergilerini düzgün ödemeyen rakiplerinin bu haksız rekabeti altında ezilmekte olan saygıdeğer müesseseler de vardır.

KARA LİSTE :

Maliye İdaresi, sahtecilik yaptığı anlaşılan veya durumu şüpheli görülen firmaları listelemektedir.

Halk arasında "KARA LİSTE" olarak isimlendirilen bu liste 9 bölümden oluşmaktadır. Kodlarla ifade edilen bu bölümlere firmalar belli gerekçelerle dahil edilmektedir.

Kara listede yer alan firmalar, kod numarasına göre değişen düzeyde "şüpheli" firma konumundadır. Bu firmalar, olumsuz idari muamelelere maruz bulundukları gibi, kara listedeki firmalardan mal veya hizmet alanların da muhtelif olumsuzluklarla karşılaşmaları mümkündür.

Bu nedenle her firma, gerek kendisinin gerekse mal veya hizmet aldığı firmaların bu listelerde yer alıp almadığını bilmek durumundadır.

AK LİSTEYE İHTİYAÇ VARDIR :

Malî mevzuata tam olarak uymakta olan, kayıt dışı hasılatı veya herhangi bir surette vergi kaçağı bulunmayan firmaların Maliye İdaresi nezdindeki en önemli sorunu, hak ettikleri iyi muameleyi görememeleri , hatta her beyanlarında, her başvurularında şüpheli mükellef muamelesine maruz kalmalarıdır.

Bunun temel nedeni ise AK LİSTE oluşturulmamasıdır.

Öyle bir AK LİSTE olmalıdır ki ;

- Belli bir süreden beri vergi mükellefiyeti devam eden,
- Belli sayının üstünde personeli olan,
- Belli bir ciro seviyesi olan,
- Vergisel sicilinde olumsuzluk bulunmayan,

firmalar kategorik olarak bu AK LİSTEDE yer almalıdır.

Halka açık olmak, belli bir oranın üzerinde yabancı sermayeli olmak, kalite belgesi veya ödülü almış olmak, cirosunun belli bir kısmı ihracat veya döviz kazandırıcı işlem niteliği taşımak, büyük yatırım yapmış olmak, bağımsız denetim veya tam tasdik yaptırmak, hayır kurumunun veya resmi kuruluşun işletmesi olmak gibi özellikler AK LİSTEYE daha kolay girilmesini sağlamalıdır.

AK LİSTE olgusu Vergi Usul Kanunu'na eklenecek bir hükümle yasallaştırılmalı, AK LİSTE'ye girebilen firmalara sağlanacak kayda değer ayrıcalıklar bu yasa hükmünde yer almalı, ek kolaylıklar getirme konusunda Bakanlar Kurulu'na ve Maliye Bakanlığı'na yetkiler verilmelidir.

İyi mükellef için uygulanan ayrıcalıklar yok denecek kadar azdır.

Dikkat ederseniz öyle firmalar vardır ki, siz istemeseniz de, aldığınız mal veya hizmetin faturasını veya fişini mutlaka verirler. Bir firma tüm hasılatını belgeye bağlıyor ve kayıt dışı bırakmıyorsa, o firmada vergi kaçağı olması ihtimalinin sıfıra yakın seviyede olduğunu peşinen varsayabilirsiniz. Özellikle çok büyük ölçekli firmalar, iç düzenleri gereği kayıt içinde olma gereği duydukları için, yabancı sermayeli ve/veya halka açık şirketler, büyüklükleri yanında diğer etkenler nedeniyle kayıt içindedirler. Böyle firmalar için Maliye nezdinde iyi muamele görmek en tabii hak olup bu hakkın teslimi için en önemli adım AK LİSTE dir.

“Vergileri tam ve zamanında ödemek zaten yasa gereğidir. Bu gereği yerine getirmiş olmak niçin taltif vesilesi olsun?” şeklinde düşünenlere katılmıyoruz. Çünkü bu kadar yoğun vergi kaçağı olan bir ortamda vergisini tam ödemek, etkin şekilde taltif gerektiren bir ayrıcalık konumundadır.

AK LİSTE'ye girebilmiş firmalar, özel bir neden ve yüksek bir onay bulunmadığı sürece vergi incelemesine tabi tutulmamalıdır. Zira vergi kaçırmadığı peşinen belli olan firmalarda incelemeler yapıldığı, hatta bazen büyük ölçekli firmaların bilhassa hedef alındığı, fark bulabilmiş olmak için zorlama yorumlara gidildiği, bu şekildeki tarhiyatlara karşı açılan davaların büyük bir oranda mükellef lehine sonuçlandığı, böylelikle denetim kapasitesi ve yargısal kapasitenin ziyan edildiği, iyi mükelleflerin boş yere üzüldüğü ve teşebbüs şevkinin kırıldığı bilinmektedir.

AK LİSTE'ye girebilmiş firmaların işlemleri öncelikli ve süratli olarak yapılmalı, bunlara yönelik bürokratik istemler azaltılmalı, çoğu halde sadece beyanlarına itibar edilerek, tevsik istenmemelidir. Mesela bu iyi mükellefler, bir meslektaşının tabiri ile “OGS” takılmış gibi olmalı, KDV iadeleri, düzeltme talebi ve sair başvuruları jet hızıyla sonuçlandırılmalıdır.

Bu nedenlerle Maliye İdaresinden ricamız, KARA LİSTE yapmakla yetinmemesi, belli objektif kriterleri sağlayan, mali sistemimizin bel kemiğini oluşturan, vergisini tam ödeyerek vergi kaçırانlar karşısında haksız rekabete uğrayan mükelleflere yasal destek sağlayacak AK LİSTE'nin, bir an önce hayata geçirilmesine vesile olmasıdır.

Gümrük İdaresinin “onaylanmış kişi” tesbiti ve bunlar için basitleştirilmiş gümrük usulleri uygulaması, AK LİSTE oluşumu için örnek teşkil edebilir. (31 no.lu Gümrük Genel Tebliği, 2004/14 ve 2004/20 sayılı Genelgeler)